

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin,
Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Nimerenco Ion Chiril, născut la 11.09.1984

în r-nul Ștefan –Vodă, s. Popeasca, domiciliat în
or. Căușeni, str. Unirii, 24, ap. 45.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 23.01.2013 – 12.06.2014.
2. Instanța de apel: 16.09.2014 – 04.11.2014.
3. Instanța de recurs ordinar: 03.02.2015 – 07.04.2015.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014, Nimerenco Ion a fost condamnat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, în mărime de 3000 lei.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial încasându-se din contul lui Nimerenco Ion în beneficiul părții vătămate Tudos Petru suma de 5000 lei cu titlul de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că Nimerenco Ion la data de 20.06.2012, în jurul orei 16:00, aflându-se în gospodăria lui Tudos Petru

și Tudos Raisa, situată în orașul Căușeni, str. Mateevici, 53, în rezultatul cersei apărute cu proprietarii Tudos Petru și Tudos Raisa, ultimii i-au solicitat să părăsească domiciliul, însă Nimerenco Ion a refuzat, și rămânând ilegal în domiciliul, a continuat cearta cu aceștia.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța a reținut că de drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 179 alin. (1) Cod penal - violarea de domiciliu, adică pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul persoanei fără consimțământul acesteia și refuzul de al părăsi la cererea ei.

3. Nefiind de acord cu sentința, inculpatul Nimerenco Ion a atacat-o cu apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie achitat, invocând că instanța de fond la emiterea sentinței nu s-a bazat pe normele legale, sentința fiind adoptată eronat și nefondat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, a fost admis apelul declarat de inculpatul Nimerenco Ion, s-a dispus casarea parțială a sentinței Judecătoriei Căușeni din 12.06.2014, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în privința lui Nimerenco Ion a fost încetat procesul penal pe art. 179 alin. (1) Cod penal pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

S-a motivat că sancțiunea maximă prevăzută pentru infracțiunea imputată lui Nimerenco Ion și anume art. 179 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa maximă cu închisoare de 2 ani. Astfel, instanța de apel a indicat că infracțiunea prevăzută la art. 179 alin. (1) Cod penal este o infracțiune ușoară, iar de la data comiterii faptei, din 20.06.2012, termenul prescripției tragerii la răspundere penală de 2 ani a expirat.

Instanța de apel a mai constatat, că vinovăția inculpatului Nimerenco Ion în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal este dovedită prin sistema de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care colaborează între ele descrise în sentință.

5. Decizia instanței de apel și sentința primei instanțe sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion, prin care se solicită casarea acestora, cu emiterea unei noi hotărâri de achitare din lipsa elementelor constitutive a componentei de infracțiune prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal.

De drept, recursul ordinar declarat a fost întemeiat pe temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, invocând că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor și probelor prezentate în apel;
- în acțiunile lui Nimerenco Ion nu sunt întrunite elementele constitutive a componenței de infracțiune prevăzute de articolul imputat, lipsind vinovăția inculpatului, latura obiectivă a infracțiunii, fiind prezentă amenințarea cu o armă a surorii și a părinților inculpatului;
- instanțele au examinat cauza unilateral și subiectiv luând în considerație doar probele declarative a acuzării și omițând probele apărării.
- instanțele judecătorești nu au motivat prin care probe se confirmă prejudiciul moral încasat pe acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Tudos Petru;
- prin nemotivarea hotărârilor instanțele judecătorești au încălcat prevederile art. 6§1 CEDO, Hotărârea CEDO din 09.12.1994 în cauza Hiro Balani împotriva Spaniei;
- încetînd procesul penal instanța de apel nu era în drept să mențină sentința în latura civilă.

5.1. În referința depusă de către procuror la recurs, s-a solicitat respingerea recursului ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion, ca inadmisibil, pe motiv că aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și apel și nu poate constitui temei pentru recurs.

5.2. În referința depusă de către părțile vătămate Tudos Petru și Tudos Raisa, s-a solicitat respingerea recursului ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion, ca fiind ilegal și neîntemeiat, deoarece vina inculpatului a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, atât în prima instanță cât și în instanța de apel. Deasemenea se solicită majorarea cuantumului prejudiciului moral cauzat pînă la sumă de 20000 lei.

6. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion urmează a fi admis, cu casarea sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului,

instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Drept temei pentru declararea recursului, avocatul Mocanu Serghei a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În speța dată, s-a constatat prezența temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, adică lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal în acțiunile (inacțiunile) inculpatului Nimerenco Ion, fiind lipsă latura obiectivă a infracțiunii.

Colegiul penal lărgit menționează, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art.179 Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă care ia forma acțiunii sau inacțiunii. Această acțiune sau inacțiune se prezintă sub oricare din următoarele modalități normative, realizate în raport cu domiciliul:

- 1) pătrunderea ilegală, fără consimțământul victimei;
- 2) rămînerea ilegală, fără consimțământul victimei;
- 3) refuzul de a-l părăsi, la cererea victimei;
- 4) perchezițiile sau cercetările ilegale.

Colegiul penal lărgit invocă, că prin „rămînere ilegală” se are în vedere situația cînd pătrunderea a fost realizată legal, însă rămînerea în continuare în domiciliul victimei este indezirabilă pentru aceasta, dobîndind astfel caracter ilegal.

Colegiul penal lărgit consideră că probele invocate în rechizitoriu (declarațiile părților vătămate Tudos Petru și Tudos Raisa, martorilor Nimerenco Marina,

Ștefănuță Ala), susținute în instanțele de judecată nu confirmă cu certitudine acțiuni sau inacțiuni cuprinse în infracțiunea imputată inculpatului Nimerenco Ion.

Potrivit alin. (2) art. 29 din Constituție, pătrunderea sau rămânerea în domiciliul unei persoane, fără consințământul acesteia, nu poate fi considerată ilegală, dacă este săvârșită:

- a) pentru executarea unui mandat de arestare sau a unei hotărâri judecătorești;
- b) *pentru înlăturarea unei primejdii care amenință viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane;*
- c) pentru prevenirea răspândirii unei epidemii.

Colegiul penal lărgit reiterează că, în cazul refuzului de a părăsi domiciliul la cererea victimei, este necesară stabilirea următoarelor condiții:

- a) prezența făptuitorului în spațiul destinat domiciliului (situația-premisă);
- b) pătrunderea anterioară în domiciliu să aibă caracter ilegal sau legal;
- c) să existe o cerere categorică și expresă a victimei, adresată făptuitorului, de a părăsi domiciliul;

d) să nu fie prezente excepțiile prevăzute la alin. (2) art. 29 din Constituție.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că temeiul invocat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion - nu sunt întrunite elementele infracțiunii - este prezent în speță, deoarece instanțele ce au judecat cauza au comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărârea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite acțiunile (inacțiunile) ilegale sau împrejurările de fapt, care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective, adică lipsind latura obiectivă a infracțiunii.

Colegiul penal lărgit invocă, că în speța dată se observă, că temeiul la care se face trimitere în recurs este prezent din punctul de vedere al existenței erorii de drept care, cu certitudine, determină necesitatea casării hotărârilor pronunțate de către instanța de fond și apel în cauza lui Nimerenco Ion. Or temeiurile, invocate de recurent la pct. 5 al deciziei, conțin indicii în sensul că acțiunile (inacțiunile) precum că ilegale incriminate inculpatului nu corespund elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal. La fel, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora instanțele de judecată și-au motivat soluțiile de constatare a elementelor constitutive ale infracțiunii nu se deduc din starea reală de fapt incriminată inculpatului.

Colegiul penal lărgit menționează, că instanțele de judecată au dat o apreciere defectuoasă situației de fapt care a fost înregistrată audio-video și copia de pe acea înregistrare fiind anexată la materialele dosarului (f. d. 22), dând preferință fără careva temei și considerându-le juste, cele relatate de persoanele recunoscute ca părți vătămate: Tudos Petru și Tudos Raisa, deși aceste relatări au fost inexacte și

cotradictorii informației audio-video, care reflectă cele petrecute în ziua de 20.06.2012, în jurul orei 16:00.

Din materialul audio-video anexat la materialele dosarului și studiat în cadrul cercetării judecătorești, se vede că declarațiile persoanelor recunoscute ca părți vătămate - Tudos Petru și Tudos Raisa, privind pretinsul comportament agresiv a lui Nimerenco Ion, nu și-au găsit confirmarea, ca de altfel nici afirmațiile că Nimerenco Ion, le-ar fi adresat cuvinte înjurioase. Din contra, din materialele video cercetate rezultă clar că anume Tudos Raisa a fost aceea, care a adresat în nenumărate rînduri cuvinte înjurioase și jignitoare în adresa lui Nimerenco Ana.

Din informația conținută pe înregistrarea audio-video, este cert fixat momentul cînd se pretinde că i s-ar fi adresat cererea de-a părăsi curtea casei lui Nimerenco Ion și anume după observația făcută de ultimul în adresa lui Tudos Raisa, să înceteze a o mai numi cu cuvinte jignitoare pe mama sa - Nimerenco Ana.

Colegiul penal lărgit atrage atenția că inculpatul Nimerenco Ion în apel a invocat că :

„anume Tudos Raisa, era cea care acționa ilicit în raport cu persoanele aflate în gospodăria sa, cu acceptul ei expres de altfel și în așa situație expresia verbală „ieși din ogradă” a sunat mai mult ca o cerere de a nu se implica Nimerenco Ion în discuție și a fost tratată de Nimerenco Ion ca atare, prin distanțarea lui de locul unde se certau Tudos Raisa cu Nimerenco Ana, și nu ca cerință expresă menită a-l înlătura pe Nimenco Ion din curtea casei, unde de altfel ultimul avea parcat automobilul său propriu, fapt realizat cu acceptul direct a lui Tudos Petru, care, după cum singur a relatat la audiere i-a deschis porțile gospodăriei în momentul sosirii lui Nimerenco Ion împreună cu părinții săi”.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră că gestul lui Tudos Petru, care fără careva necesitate a scos și arma- pistolul (armă de foc), fiind unul de demonstrație a superiorității sale, de intimidare directă și expresie a dorinței de a speria prin crearea unui pericol iminent, direct și real vieții și sănătății persoanelor prezente în curtea casei unde domiciliază și se aflau acolo rude apropiate inculpatului Nimerenco Ion, sau din materialul video nu rezultă că prezența lui Nimenco Ion le-ar încălca drepturile, sau i-ar fi stingherit în careva mod pe Tudos Petru și Tudos Raisa care se comportau batjocoritor și provocator față de vizitatori.

Reieșind din motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că declarațiile date în scris la urmărirea penală, cât și cele relatate nemijlocit în cadrul cercetării judecătorești de către Tudos Petru și Tudos Raisa, urmează a fi apreciate critic și tratate ca declarative, deoarece sunt în contradicție cu informația obiectivă conținută în înregistrarea audio-video, cercetată în ședințele de judecată.

În speța dată Colegiul penal lărgit constată, că accesul lui Nimerenco Ion în curtea casei părților vătămate Tudos Petru și Tudos Raisa s-a efectuat cu acordul lui Tudos Petru, care a deschis poarta ca să poată parca automobilul lui Nimerenco Ion în curtea casei, iar aflându-se în ogradă inculpatul Nimerenco Ion a avut un comportament decent, iar scopul aflării lui în continuare a fost de a liniști spiritele, avînd în vedere că între Tudos Raisa și Nimerenco Ana apăruse neînțelegeri care ar fi putut degera un conflict cu aplicarea violenței fizice și cu scopul de a-și lua automobilul care era în curte, necerîndu-i-se într-o formă categorică să părăsească curtea.

Colegiul penal lărgit mai invocă, că solicitarea părții apărării – casarea hotărîrilor de condamnare, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare din motivul lipsei laturii obiective a infracțiunii, fără dispunerea rejudecării cauzei, corespunde prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2 lit. b) Cod de procedură penală.

Referitor la acțiunea civilă, Colegiul penal lărgit menționează că conform prevederilor art. 387 alin. (2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de judecată nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sunt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art. 35 Cod penal.

Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit, conform prevederilor art. 225 alin. (4) Cod de procedură penală, lasă acțiunea civilă fără soluționare în procesul penal în cazul adoptării sentinței de achitare din motivul lipsei componentei infracțiunii, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

Ținînd cont de cele enunțate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa total sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în privința lui Nimerenco Ion, cu dispunerea achitării acestuia de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, în temeiul pct. 3) al alin. (1) al art. 390 Cod de procedură penală, adică din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, lipsind latura obiectivă a infracțiunii.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Nimerenco Ion, casează total sentința Judecătoriei Căușeni din 12 iunie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie

2014, în cauza penală privindu-l pe **Nimerenco Ion Chiril** cu dispunerea achitării inculpatului din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă intentată de către Tudos Petru către Nimerenco Ion de încasare a prejudiciului moral se lasă fără soluționare.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la data de **30 aprilie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru